

## کاخ موزه ملت

کاخ سفید بزرگترین کاخ مجموعه ۱۱۰ هکتاری سعدآباد است که به علت رنگ سفید نمای آن به این نام شهرت یافته بود. این بنا، علاوه بر آنکه اختصاص به امور اداری و تشریفاتی داشته اقامتگاه تابستانی شاه و همسرش،



این کاخ از عتیقه فروشی ها و حراج های هنری فرانسه خریداری شده است. همچنین هدایای مقامات خارجی و ایرانی به دربار پهلوی بخش دیگری از این مجموعه است.

آثاری که در تزئین این کاخ به کار گرفته شده، گنجینه ای گرانبها از میراث هنری ایران و جهان هستند. از با ارزش ترین آثار این گنجینه، فرش های نفیس و بی نظیری است که نهایت ذوق و هنر بافندگان هنرمند ایرانی را نشان می دهد. این فرش ها به سفارش رضاخان در کارگاه های قالی بافی تبریز، ارجمند کرمان، عمواغلی مشهد ویژه تالارها بافته شده اند.

بزرگترین فرش این کاخ ۱۴۵ مترمربع ۱۴۰ ارج، بافت کارگاه عمواغلی مشهد با نقش مایه شمسه و قندیل (طرح شیخ صفی اردبیلی) زینت بخش سفره خانه است. در دو ویتترین سرسرای طبقه هم کف مجموعه ای از سفالینه های ایران از هزاره چهارم پیش از میلاد تا سده هفتم هجری و اشیای نقاشی لاکه روغنی "پایه ماشه" شامل قلمدان، قاب آئینه جعبه و نسخه های خطی قرآن مجید، دعای کمیل، شاهنامه و دیوان حافظ مربوط به سده های ۱۲ تا ۱۴ هجری قمری نگهداری می شود که جز مجموعه هنری فرح بوده است.

از دیگر آثار با ارزش این کاخ دو تابلوی سوخت بر روی چرم به سبک مینیاتور مکتب اصفهان دوره صفویه، کارگروهی از هنرمندان اصفهان در کارگاه ذوالفنون اسفرجانی است که به رضاخان هدیه شده بود و بر دیوار اتاق انتظار طبقه هم کف نصب شده است. تابلوهای ارزنده ای اثر هنرمندان ایران و سراسر جهان مانند مارک شاگال، پل گوگن و فرشچیان زینت بخش این کاخ هستند. قدیمی ترین پرده نقاشی رنگ و روغن این کاخ به نام نبرد لوتزن اثر آئینه لوفالکوته هنرمند سده ۱۷ میلادی ایتالیا در دفتر کار شاه است.

پوشش دیوار تالارها از پارچه های نفیس گل ابریشم و ابریشم و تافته بافت فرانسه و انگلستان است. چراغ های آویز "لوسترها" ساخت ایتالیا، فرانسه و چکسلواکی روشنایی بخش تالارهای وسیع این کاخ هستند که بزرگترینشان ۱۰۸ شاخه است سه چهلچراغی که تالار سفره خانه طبقه اول را روشن می کنند از زیباترین لوسترهای ساخت بوهم "چکسلواکی" با آویزهای کریستال رنگارنگ به شکل میوه است. ظروف غذاخوری این کاخ، چینی های ساخت کارخانه رزنتال آلمان (غربی) با نشان سلطنتی و جام های کریستال تراش خورده ساخت کارخانه باکارای فرانسه به سفارش دربار پهلوی است.

از مجموعه های چشمگیر این کاخ چینی های کارخانه سور فرانسه است که محصولات متنوع این کارگاه را با شیوه های گوناگون آن شامل می شود. زیباترین آنها چینی های سفید با تصاویر سبز و طلایی از ناپلئون بناپارت و نزدیکان وی است که نقاشان معروف تصویر کرده اند. این مجموعه در گنجه های تالار تشریفات نگهداری می شود و مانند بیشتر آثار این

دست های هنرآفرین استادانی چون غلامرضا پهلوان (استاد قزوینی) عبدالکریم شیخان، حسین کاشی و رضا ملائکه است. سنگ های مرمر سرسراها از معادن یزد و تربت حیدریه است که استاد لرزاده آن را اجرا کرده. نمای بیرونی کاخ به سبک معماری کاخ های سلطنتی آلمان و معماری داخلی آن به سبک طرح ایرانی-بیزانس، چهارستونی با نورگیر است. پرده های بزرگ نقاشی رنگ روغن با موضوع داستان های شاهنامه فردوسی، اطراف نورگیر سرسرای طبقه اول را استاد حسین طاهرزاده بهزاد و شاگردان وی در سال ۱۳۲۰ خورشیدی به پایان رسانیدند.

در فاصله سال های ۴۹-۱۳۴۵ ساختمان کاخ تعمیر و بازسازی شده و آذین کاران فرانسوی طبق سلیقه



فرح، تزئینات داخلی کاخ را تعمیر دادند. گلخانه و زیرزمین به سالن سینما، موزه مجموعه هنری فرح، انبار ظروف، آبدارخانه و رختشوی خانه تبدیل شد و به دستگاه های حرارتی و خنک کننده و آسانسور مجهز و پنجره های طبقه همکف با شیشه ضد گلوله پوشیده شد.

تالارهای بزرگ تشریفاتی کاخ به شیوه کاخ های اروپا در دو سده گذشته به ویژه سبک اشرافی فرانسه تزئین شده و از این روی بسیاری از آثار با ارزش هنری

فرح نیز بوده است. بنای کاخ به دستور رضاخان در سال ۱۳۱۰ خورشیدی آغاز شد و در سال ۱۳۱۵ به پایان رسید. کاخ سفید پس از سه سال که از اتمام آن گذشت، به تدریج مورد بهره برداری قرار گرفت. در بنای این کاخ هنرمندان و صنعتگران فراوانی مشارکت داشته اند. نقشه کاخ از مهندس خرسندی است و محاسبات فنی آن را لئون طاووسیان، پپسیان و بوریس روسی انجام داده اند. گنج بری های ظریف و زیبای درون کاخ، کار





كاخ شهوند يا كاخ موزه "سبز" يكي از زيباترين كاخ هاي موجود در كشور است

است. اين كاخ از سال ۱۳۰۷ محل اقامت رضاخان بود. كاخ موزه سبز در نقطه اي مرتفع در شمال غربی مجموعه كاخ هاي سعءآباد قرار دارد. كاخ شهوند كه تكميل بنای آن از زمان وزرات جنگ رضاخان تا اوایل زمامداريش (۱۳۰۷-۱۳۰۱) به طول انجاميد پيش از آن ساختمانی بود متعلق به شخصی به نام "عليخان". نامبرده از زمين داران سرشناس آن زمان بود و تپه اي كه اين كاخ روی آن بنا شده به نام او به "تپه عليخان" معروف است.

كه تصاحب كنندگان، دارندگان اصلي ثروت هاي دنيا نيسند. كاخ سفيد نيز پس از پيروزي شكوهمند انقلاب اسلامي ايران در اختيار مالكان و وارثان اصلي و حقيقي آن-يعني ملت قرار گرفت و در سال ۱۳۶۰ خورشيدی با نام كاخ موزه ملت پيش پای ملت گشوده شد.

### كاخ موزه سبز

كاخ شهوند كه اكنون كاخ موزه "سبز" ناميده می شود يكي از زيباترين كاخ هاي موجود در كشور

كاخ از حراج هاي هنري فرانسه خريداري شده اند. دو پرده ابريشم و حرير گلدوزی شده با نخ ابريشم، كار دست هنرمندان چين كه در تالار نشيمن طبقه اول قرار دارد مجموعه تزئينات داخلي اين اتاق را كه به شيوه شينوازی-سبك تزئينی تقليد چين است كامل کرده و جلوه بيشتري به آن داده است. ميز تحرير متعلق به ماری آنتوانت ملكه معدوم فرانسه در انقلاب كبير كه شخص فرح آن را از عتيقه فروشي هاي فرانسه خريداري کرده، بيان گر اين حقيقت تاريخی است





موزه آبکار

### موزه هنر ملل

موزه هنرملل که بخشی از مجموعه فرهنگی کاخ موزه ملت است، در گذشته موزه هنری فرح پهلوی بوده که مورد استفاده او و اطرافیان قرار می گرفت. مجموعه آثار این موزه از سراسر جهان خریداری شده و یا اهدایی است. این آثار تمدن های پیش از اسلام، دوره اسلامی، هنر آفریقای سیاه، هند، خاور دور، مایاها و آثار هنر معاصر ایران و جهان را شامل می شود.

در بخش هنر باستانی ایران سفالینه های گلی منقوش، از هزاره چهارم تا هزاره اول ق.م. از اسماعیل آباد قزوین و تپه های دشت مرکزی ایران - که نقوش آنها ملهم از حیوانات مورد ستایش و جریان آب است - قرار دارد.

شده است. طبقه اول شامل: پلهء ورودی، تالار آینه، ناهارخوری، اتاق کار، اتاق پذیرایی و اتاق خواب است. دستگیره درها از برنز مطلا است. دیوارها و سقف تالار، آینه کاری است و روی آینه ها با گل هایی از گچ تزیین شده است. در بالای تالار آینه یک دست مبل گوبلن قرار دارد که مربوط به دوره قاجار و از بیوتات سلطنتی است و میز وسط آن متعلق به قرن ۱۸ فرانسه است. پرده ای نقره فام با چوب پرده مثبت کاری شده پنجره تالار را پوشانده است.

از دیگر وسایل این کاخ که اغلب از کشورهای اروپایی خریداری شده می توان به چلچراغ ها، تابلوهای نقاشی، مجسمه ها، مبل های دوره لوئی شانزدهم و دو میز کنسول مربوط به دوره ناپلئون، ساعت، شمعدان، گلدان های برنزی، اشیاء کریستال و پیانو اشاره کرد.

رضاخان پس از آنکه ساختمان واقع بر این تپه را از "علیخان" خریداری کرد کاخ کنونی را بنا نهاد. معمار کاخ "میرزا جعفر معمارباشی" بود.

در نمای خارجی این کاخ از سنگهای سبز معدنی کمیاب خمسه زنجان استفاده شده و وجه تسمیه کاخ نیز به همین سبب است. دیوارهای بیرون کاخ به سنگ های زیبای کنده کاری شده آراسته است. ملات سنگها از سرب است که مانع شکستن آنها در اثر انبساط و انقباض می شود. در اصلی کاخ از سمت شمال غربی به سوی کوههای مرتفع البرز باز می شود.

کاخ موزه سبز دارای گچ بری ها و آئینه کاری های زیبایی است. تذهیب دیوارها اثر استاد "حسین طاهرزاده بهزاد" و خاتم کاریها، حاصل کار گروهی کارگاه استاد "صنیع خاتم" است. ساختمان کاخ از دو طبقه تشکیل

کتاب "چهره های ماندگار" را نشر گویا منتشر کرده و در بخشی از آن با ارائه شرح حال و عکس چهره های ماندگار جمهوری اسلامی ایران در حوزه های علمی، فرهنگی، هنری و .. به معرفی چهره هایی پرداخته شده که سهم و نقشی در اعتلای فرهنگ، اندیشه، هنر و تمدن اسلامی ایرانی داشته اند.

در بخش دیگری از این مجموعه شخصیت های بزرگ و نامدار غیرایرانی نیز که برای



### چهره های ماندگار در سعدآباد

در نیمه اسفندماه سال ۸۹ از کتاب نفیس "چهره های ماندگار" با حضور فرهیختگان ادب و هنر کشور رونمایی شد. این کتاب دومین جلد از "چهره های ماندگار" است که به اهتمام دبیر ستاد چهره های ماندگار و با مشارکت مجموعه تاریخی - فرهنگی سعد آباد، صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و... منتشر می شود.





موزه تاریخ معاصر

آثاری از تمدن مایاها در موزه هنرملل وجود دارند که پیدایش آنها به اوایل سده اول پیش از میلاد نسبت داده شده است. پیش از کشف آمریکا، در سال ۱۴۹۲ میلادی دو کانون هنر و تمدن در آمریکا وجود داشته است، تمدن مایاها و اینکاها.

در بخش هنر آفریقا که روند هنرهای تمدن های مختلف این قاره را نشان می دهد، هنری است جادویی، سنتی، مذهبی، جمعی و کاربردی که در آن از چوب، سنگ، عاج، سفال و فلز استفاده شده است.

در بخش هنرهای معاصر ایران آثاری از نقاشان صاحب نام معاصر ایران مانند: سهراب سپهری، فرامرز پیلارام، حسین زنده رودی، اردشیر محمص، بهجت صدر، محمداحصایی و پیکره هایی ساخته پرویز تناولی، ژازه طباطبایی، مهری معتمد و اسماعیل توکلی (مش اسماعیل) قرار دارند. در سالن هنرهای معاصر جهان نیز می توانید آثار ارزشمندی از هنرمندان قرن بیستم میلادی نظیر هربرت بایر، یان سوییسیکی، فرناند لژه، مارک شاگال و مک آووی را مشاهده کنید.

## موزه هنرهای زیبا

یکی از بناهای باشکوه مجموعه سعدآباد ساختمان موزه هنرهای زیبا است که در جنوبی ترین نقطه سعد آباد واقع شده است. این موزه که هر روزه بسیاری از هنردوستان را به خود جلب می کند دارای سه طبقه با ۳۱۰۰ متر زیر بنا است. ساختمان این عمارت مربوط به زمان رضاشاه است که ساخت آن از سال ۱۳۱۹ شروع شد و با تبعید رضاخان در سال ۱۳۲۰ به صورت نیمه کاره رها شد. از آنجا که در بنای آن سنگ های مرمر سیاه رنگ (از معدن ولی آباد چالوس) به کار برده شده بود به کاخ اسود معروف بوده است از حدود سالهای ۱۳۴۲ تا ۱۳۴۳ تعمیراتی در این بنا انجام گرفت و در سال ۱۳۴۶ رسماً به عنوان وزارت در بار مورد بهره برداری قرار گرفت. در سال ۱۳۵۷ با به وقوع پیوستن انقلاب اسلامی طبقه همکف به عنوان اداره کل موزه های کشور مورد استفاده قرار گرفت و از همان زمان طبقه دوم و سوم بنا جهت تبدیل به موزه آماده می گردید، در سال

روس، و غیره تقسیم بندی شده اند. از جمله نقاشان معروف اروپایی که آثاری از آنان در موزه هنرهای زیبا به معرض نمایش گذاشته شده می توان سالوادری دالی، جان فردرینگ هرینگ، پیتر گراهام، ایوانویچ شیشکین، فرانسوا موزن و ژول برتون را نام برد. در طبقه دوم موزه آثار نقاشی هنرمندان ایرانی از دوره صفویه تا قاجار به نمایش گذاشته شده است. نقاشی های دوره صفوی که در این موزه ارائه شده غالباً تصویری است از افراد درباری آن زمان، کسانی که احتمالاً هنرمندان نقاش را به شوق نقش تصویر خود به صورت گری وامی داشتند، از این روست که می بینیم نقاشی های بازمانده از آن ایام غالباً از صورت پادشاهان، زنان و مردان درباری، امرا و صاحب منصبان است. اکثر این تابلوها فاقد رقم است و فقط یک تابلو از دوره صفوی با عنوان مجلس شیرین و فرهاد (رقم محمد زمان) را بر خود دارد که در مخزن

۱۳۶۱ با نام موزه هنرهای زیبا مورد بهره برداری قرار گرفت. این ساختمان دارای دو طبقه و هم کف است که هر طبقه دارای یک سالن و گالری های متعدد است و در حال حاضر در هر سه طبقه تابلوهای بسیار زیبایی از شیوه ها و مکاتب گوناگون هنری ایران و جهان به نمایش درآمده است. این تابلوها بازمانده هنر نقاشان ایرانی و خارجی است. هم اکنون طبقه همکف به ۱۹ اثر از آثار نقاشان معاصر ایرانی که به شیوه ای نو کار کرده اند اختصاص دارد. نقاشانی همچون سهراب سپهری، حسین محجوبی، فرامرز پیل آرام، حسین زنده رودی، پروانه اعتمادی، نصرالله افجه ای و... در طبقه اول موزه نقاشی های زیبایی از نقاشان اروپایی در مکاتب و شیوه های گوناگون به نمایش درآمده اند که در فاصله قرن ۱۷ تا ۲۰ میلادی ترسیم شده اند. نقاشی های غربی براساس مکاتب ملی مثل مکتب آلمان، انگلیس، فرانسه،

که بر عهده تمامی ایرانیان است و رشد همه جانبه جامعه را به دنبال خواهد داشت گفت: امروز رشد و توسعه پایدار کشورمان در عرصه های مختلف در گروی فراگیر شدن دانش و گسترش جنبش تولید علم است و بی تردید شما چهره های ماندگار، سهمی گرانقدر در تحقق این مهم به عهده دارند. در پایان این مراسم و همزمان با روز درختکاری، تعدادی نهال به صورت نمادین توسط چند تن از چهره های ماندگار کاشته شد.

عزیز نگه داشتند و گام در مسیر کسب دانش و معرفت نهادند شایسته نامی ماندگار و یادی جاودان اند. محسنی افزود: قوام و دوام ملت ها به قوت آن هاست و بارزترین وجه هویت نیز در فرهنگ و تمدن هر کشوری نهفته است و خردورزان اهل معرفت، خالقان بخشی بزرگ از «فرهنگ و تمدن» و گشاینده گان راه اندیشمندی اند. محسنی با بیان اینکه شناخت و شناساندن و تکریم مفاخر علمی، فرهنگی و هنری این مرز و بوم تکلیفی است

چهره های ماندگار با سخنرانی جمعی از مسئولان و چهره های ماندگار کشور، در سالن خلیج فارس موزه ظروف سلطنتی مجموعه سعدآباد آغاز و سپس مراسم رونمایی از کتاب یاد شده در موزه و سرای چهره های ماندگار ادامه یافت. در آیینی که به همین مناسبت در مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد برگزار شد، حسن محسنی سرپرست این مجموعه گفت: نخبگان و اندیشمندان در شمار اندوخته های ملی هر کشور محسوب می شوند. آنهایی که قدر سرمایه عمر

اعتلای علم و فرهنگ و هنر سرزمین مان کوشیده اند، معرفی شده اند. در این آئین "یدالله کابلی خوانساری" چهره ماندگار خوشنویسی، "پروفسور حمید مولانا" مشاور رییس جمهور، "علی موسوی گرماردی" شاعر و چهره ماندگار ادبی، "داوود رشیدی" چهره ماندگار بازیگری و استاد "علی اکبر صادقی" و "محمود جوادی پور" استادان نقاشی به همراه سایر بزرگان علم، ادب، تاریخ و فرهنگ ایران زمین حضور داشتند. مراسم رونمایی از کتاب نفیس





کاخ احمدشاهی



موزه هنر ملی

از سال ۱۳۷۳ تا ۱۳۸۲ در این مکان موزه پژوهشی مردم شناسی دایر بوده و در بهمن ۱۳۸۸ نیز با عنوان موزه تاریخ معاصر و هدایای سلطنتی خاندان پهلوی گشایش یافت.

### موزه صنایع دستی

موزه صنایع دستی ایران موزه صنایع دستی در یکی از بناهای قدیمی مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد قرار دارد که در گذشته محل زندگی دو تن از فرزندان خاندان پهلوی دوم (فرحناز و علیرضا پهلوی) بوده است این ساختمان در دو طبقه ساخته شده و معماری آن متعلق به اواخر دوره قاجار و اوایل دوره پهلوی است. همچنین از سال ۱۳۷۶ مدتی به عنوان موزه خط و کتابت میرعماد مشهورترین خوشنویسی دوره صفوی استفاده می شد که در حال حاضر آثار آن به موزه هنرهای زیبا منتقل و در معرض دید عموم قرار دارد در سال ۱۳۸۹ این بنا برای نمایش آثار صنایع دستی ایران مناسب تشخیص داده شد و در ۵ بخش مختلف

در میان این تابلوها به آثاری برمی خوریم که تصویر گرانشان از اعتبار و شهرت بسیار برخوردارند. از جمله تابلوهایی نفیس این دوره، تصویری است تمام قد از فتحعلی شاه قاجار که به گفته رابینسون منتقد هنری، از با ارزش ترین تابلوهایی رنگ و روغن در میان نقاشی های ایرانی است.

### موزه تاریخ معاصر

ساختمان موزه تاریخ معاصر متعلق به شمس پهلوی بوده است. سبک معماری کاخ تلفیقی از معماری اروپایی و ایرانی است. بنای کاخ که به دستور رضاشاه ساخته شده، از سال ۱۳۱۴ ه.ش شروع و در سال ۱۳۱۸ ه.ش پایان یافت. شمس پهلوی که از این ساختمان به عنوان کاخ تابستانی استفاده می کرد، در سال ۱۳۴۲ آن را به محمدرضا پهلوی فروخت. از سال ۱۳۴۲ تا ۱۳۵۷ از این ساختمان کاخ به عنوان موزه اختصاصی خاندان پهلوی و مکانی برای نگهداری اشیاء و ظروف قیمتی و هدایای سلطنتی استفاده می شد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی

موزه نگهداری می شود. از جمله آثار قابل تأملی که از این دوره در معرض تماشاست پنج تابلوی رنگ و روغن بر روی بوم است که افرادی را با چهره هایی اروپائی در لباس های ایرانی به حالت ایستاده نشان می دهد. این آثار متأسفانه فاقد نام راقم خود هستند. در میان تابلو های طبقه دوم تابلوی بزرگی به چشم می خورد که نادرشاه را در حال تاج گذاردن بر سر محمدرضا گورکانی (پادشاه هند) نشان می دهد که عنوان آن (تاج بخشی نادرشاه) و رقم (ابوالحسن) را بر خود دارد و به تاریخ ۱۱۸۹ هـ ق یعنی سی سال پس از قتل نادر کشیده شده است. در این طبقه آثاری مربوط به دوره زندیه وجود دارد، از جمله تصویری از حضرت علی (ع) و حسنین که ملهم از عقاید مذهبی این دوره و همچنین چهره شاهزادگان زند که کار نقاشان به نامی مانند محمد صادق سید میرزا و میرزا بابا که از صورتگران معروف دربار کریم خان بوده و بعد از فوت او به تهران نقل مکان کردند دیده می شود. بیشترین آثار ارائه شده در طبقه دوم مربوط به دوره قاجار است.

اداره کل روابط عمومی سازمان میراث فرهنگی و همکاری معاونت صنایع دستی استان تهران و مجموعه سعدآباد برگزار شد.

این جشنواره همچنین در چهار نقطه دیگر تهران از جمله نیوران و گلستان، کاروانسرای تاریخی خانان و مجموعه فرهنگی، هنری ارگ آزادی دایر بود که طی آن زنان و مردان از استان های سراسر کشور با پوشش های سنتی حضوری فعال داشتند و محصولات فرهنگی خود را معرفی کردند.

به گزارش خبرنگار ماهنامه برپایی آیین های نوروزی اقوام ایرانی به ویژه در کاروانسرای خانان در چهارراه مولوی که تا پیش از این مهجور مانده بود تاثیر به سزایی در روحیه اهالی آن منطقه ایجاد کرده است.



### آیین های نوروزی اقوام ایرانی

در آستانه سال نو، جشنواره بزرگ آیین های نوروزی اقوام ایران زمین با عنوان "سرزمین آب و آینه" همزمان با چهار نقطه شهر تهران از هفدهم اسفندماه در مجموعه سعدآباد آغاز به کار کرد.

به گزارش روابط عمومی مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد، در راستای برگزاری جشنواره آیین های نوروزی ۳۰ غرفه از محصولات صنایع دستی و هنرهای سنتی استان های مختلف شامل قلمزنی، معرق و منبت چوب، البسه محلی، دوخت و دستبافته های سنتی، زیورآلات سنتی، سفال و سرامیک و ..... برنامه های هنری از گروه های اقوام ایرانی به مدت یک هفته از ساعت ۹:۳۰ تا ۱۸ در مسیر منتهی به کاخ موزه ملت مجموعه سعدآباد به همت



موزه ظروف سلطنتی در شرق مجموعه فرهنگی - تاریخی سعدآباد قرار دارد. این بنا به دستور رضاشاه برای اشرف (خواهر دوقلوی شاه) بین سال های ۱۸ - ۱۳۱۵ ساخته شد. به دستور اشرف پهلوی از سال ۱۳۵۰ فضای داخلی و خارجی این بنا مورد بازسازی قرار گرفت و در محدوده ای به مساحت ۲۶۰۰ مترمربع با زیر بنای ۱۸۰۰ مترمربع در دو طبقه توسعه و تغییر یافت و طراحی داخلی آن با حضور طراحان و متخصصین خارجی، به سبک فرانسوی طراحی و نمای خارجی آن که از سنگ تیشه ای بود به سنگ مرمرسفیدتبدیل شد. این بنا پس از انقلاب اسلامی، در ۲۸ اردیبهشت ۱۳۷۴ به عنوان موزه ظروف تغییر کاربری داد و در اسفند همان سال آثار موزه جمع شد و ساختمان آن به نهاد ریاست جمهوری تحویل داده شد تا سال ۱۳۸۴ که این بنا مجدداً در اختیار سازمان میراث فرهنگی و گردشگری قرار گرفت. پس از انتقال اشیاء موزه صنایع دستی، در ۳۰ دی ۱۳۸۵ به ساختمان مذکور، این بنا با نام موزه صنایع دستی کار خود را

سازمان عقیدتی ارتش جمهوری اسلامی ایران به منظور انتقال موزه نظامی از دانشکده افسری به این مکان تغییراتی ایجاد شده است و در ۳۱ شهریور سال ۱۳۶۲ در آستانه سومین سالگرد هفته دفاع مقدس به دست مقام معظم رهبری در پست ریاست جمهوری گشایش و مورد بهره برداری قرار گرفت. موزه نظامی از دوران قاجاریه کم کم با جمع آوری ابزار ادوات جنگی ادوار قبل بصورت نمایشگاه جهت بازدید مقامات و سران داخلی و کشورهای خارجی و آشنا کردن نسل جدید با نحوه ساخت و تزئینات ابزار ادوات جنگی یکی دیگر از اهداف حکومت بوده است که این موضوع در زمان حکومت پهلوی با اضافه کردن سلاح ها و سایر ادوات اهدائی به پادشاهان قاجار ادامه یافت و در سال ۱۳۴۰ در حکومت محمدرضاشاه به صورت موزه نظامی در دانشکده افسری سابق، دانشکده افسری امام علی (ع) فعلی برپا شد.

شامل بخش سفال و سرامیک - شیشه گری و رودوزی های سنتی ایران، در طبقه اول آماده سازی و بخش های صنایع هنری چوب مانند منبت - معرق - خاتم - گره چینی و مشبک چوب و همچنین آثار فلزی مانند ملیله سازی و قلمزنی و مشبک فلز به همراه آثار نفیسی از نقاشی های ایرانی از هنرمندان معاصر در طبقه دوم به نمایش درآمد.

### موزه نظامی

بنای موزه نظامی متعلق به دوران رضاخان است که در سال ۱۳۱۷ هجری با زیربنایی در حدود ۳۰۰۰ متر مربع و در دو طبقه ونیم برای تاج الملوک همسر دوم رضاخان و مادر محمدرضا شاه ساخته شد. این کاخ در سال های ۵۲-۱۳۵۱ توسط واحد مهندسی کاخ های سعدآباد بازسازی شد و سپس به شهرام پسر بزرگ اشرف هدیه شد. بنای موزه نظامی مربوط به دوران رضاخان بوده که توسط شهرام پسر اشرف بازسازی و احیاء شده و به نام کاخ شهرام معروف است که در سال ۱۳۶۰ توسط

### موزه ظروف سلطنتی

لباس و وسایل شخصی شهید سرلشکر ستاری، فرمانده نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، لباس، وسایل شخصی و اسلحه شهید دکتر چمران و همچنین تندیس شهید صیاد شیرازی از جمله این آثار است که در ویتترین های مجزا در معرض دید بازدیدکنندگان قرار دارد. مسوول موزه نظامی مجموعه سعدآباد جانمایی لباس، وسایل شخصی و عکسهای سانحه هوایی سقوط هواپیمای حامل شهید فلاحی و هیات همراه و همچنین شهید فکوری، شهید نامجو و شهید سرلشکر آبناسان در ویتترین های مجزا را از جمله دیگر اقدامات در این زمینه برشمرد. این موزه با زیربنایی حدود ۳۰۰۰ متر مربع و در دو طبقه و نیم، در گذشته محل سکونت تاج الملوک همسر دوم رضاخان بوده و پس از بازسازی در سال ۱۳۵۱-۱۳۵۲ به شهرام پسر بزرگ اشرف پهلوی هدیه شد.



### یادآوری ارزش های دفاع مقدس

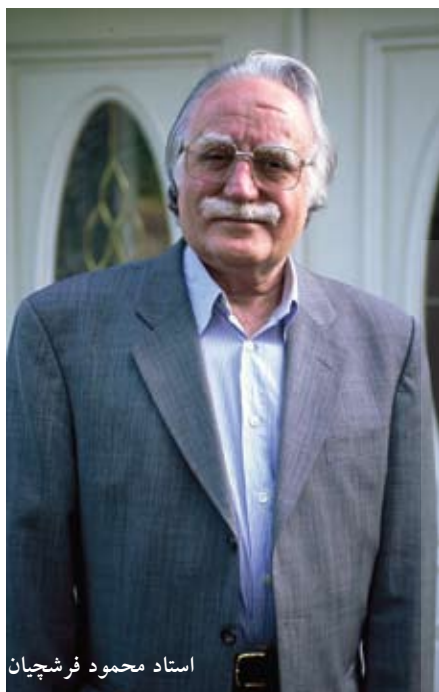
مسوول موزه نظامی مجموعه سعدآباد از تجهیز سالن جنگ و ارزشهای دفاع مقدس این موزه به ویتترینهای جدید و ارتقاء امکانات آن خبر داد. به گفته حسن شهردوست در پی تجهیز سالن جنگ و ارزشهای دفاع مقدس موزه نظامی، لباس ها و وسایل شخصی شهدای دفاع مقدس که پیش از این در یک ویتترین در معرض دید بازدیدکنندگان قرار داشت با نصب ویتترین های جدید تفکیک و در ویتترین های جداگانه جانمایی شد. وی با بیان این که این آثار از سوی خانواده شهیدان به سازمان حفظ آثار و ارزش های دفاع مقدس اهدا گردیده و سپس در اختیار موزه نظامی قرار گرفته است افزود: تندیس،



آغاز کرد. از بهمن ماه ۱۳۸۸ با تصمیم مدیریت وقت مقرر شد تا این موزه به شرایط مقرر اولیه خود برگردد و به همین دلیل چیدمانی از ظروف سلطنتی در بخشی از طبقه اول این بنا صورت پذیرفت و از خرداد ماه ۱۳۸۹ با انتقال موزه صنایع دستی به ساختمان دیگری در داخل مجموعه سعدآباد، این موزه با نام موزه ظروف سلطنتی حیات دوباره خود را آغاز کرده. در حال حاضر در این موزه بیش از ۵۰۰ قطعه ظروف و اشیاء تزئینی در ۵ سالن در دو طبقه به نمایش درآمده و در حال توسعه فضای نمایشگاهی و اشیاء به نمایش درآمده است. اغلب این ظروف مربوط به کارخانجات معتبر دنیا نظیر لیموژ، سور، باواریا، زرنثال و ... است.

**موزه نیم قرن کودکی در دوران معاصر**  
موزه نیم قرن کودکی در دوران معاصر این ساختمان از سال ۱۳۵۴ تا ۱۳۵۷ محل اقامت تابستانی لیلاپهلوی دختر کوچک محمد رضا پهلوی بوده که به همراه ندیمه خود در این مکان به سر می برده. لیلا پهلوی متولد فروردین ۱۳۴۹ بوده که در سن ۳۱ سالگی از دنیا رفت. پس از انقلاب از سال ۱۳۷۳ تا ۱۳۸۵ این مکان به موزه آبکار تبدیل و مجموعه آثار نقاشی و تذهیب خانم کلارا آبکار به نمایش گذاشته شد، هم اکنون این آثار در طبقه سوم موزه هنرهای زیبا نگهداری و در معرض دید عموم قرار دارد. از فروردین ۱۳۸۹ این ساختمان با عنوان موزه نیم قرن کودکی در دوران معاصر، قسمتی

موزه ای پر از رنگ و زندگی که دیدگان هر بیننده ای را نوازش می دهد و چه تواناست خالق این همه نور، این همه زیبایی و این همه زندگی. اسطوره ای با چهره ای پسر از مهربانی که با داستان توانمند خود ایچنین چرخش ها و پیچش های نرم و لطیفی را خلق کرده است. استاد محمود فرشچیان متولد سال ۱۳۰۸ هجری شمسی در اصفهان دیده به جهان گشود. وی از هفت سالگی نزد استاد حاج میرزا آقا امامی شروع به تعلیم گرفتن نمود و در سال ۱۳۲۴ به هنرستان هنرهای زیبا ی اصفهان رفت و تحت تعلیم استاد عیسی خان بهادری که خود شاگرد کمال الملک بود، قرار گرفت و با رموز رنگ ها، ابزار نقاشی و زیر رنگ آشنا شد



استاد محمود فرشچیان



موزه استاد فرشچیان

و با قرار دادن موی گربه سفید در انتهای پر کبوتر قلم موهایی ساخت تا به امروز در نقاشی و ظریف کاری از آن استفاده می شود. اشتیاق به آموختن ایشان را ابتدا به اروپا و سپس به آمریکا کشانید و حفظ هویت ایرانی توانست شیوه کار خود را غنا بخشد. استاد در

از وسایل بازی لیلا پهلوی و دیگر کودکان ایرانی را در ۵۰ سال گذشته و همچنین عکس ها و وسایل بازی کودکان عشایری را به نمایش گذاشته است.

**موزه استاد فرشچیان**  
موزه استاد فرشچیان موزه ای زیبا و پر رمز و راز، ظروف به نمایش درآمده به ۳ دسته ظروف قاجار، پهلوی دوم و ظروف اهدایی هستند که در شرایط و مناسبت های مختلف خریداری و یا به پهلوی دوم و خانواده اش اهدا شده است.



**نودروهای ناندان پهلوی در سعدآباد**  
مسئول نمایشگاه دائمی اتومبیل های سلطنتی مجموعه فرهنگی تاریخی سعد آباد از نمایش دو خودرو جدید در جمع اتومبیل های این نمایشگاه در تعطیلات نوروز خبر داد .  
به گزارش روابط عمومی مجموعه فرهنگی تاریخی سعد آباد سهراب مختاریان گفت: این دو خودرو بعد از ۳۱ سال توسط سعید بابایی، مسؤل پروژه بازسازی اتومبیل های سلطنتی مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد و نیاوران مرمت و تعمیر شده است و برای نوروز امسال در معرض دید علاقه مندان قرار خواهد گرفت.  
مختاریان افزود: این دو خودرو شامل دو دستگاه مرسدس بنز ضد گلوله مربوط به ۴۵ سال قبل است که مورد استفاده خاندان پهلوی قرار می گرفته است.  
این نمایشگاه در فضای باز مجاور درب ورودی زعفرانیه قرار دارد و همه روزه از ساعت ۹ تا ۱۶ پذیرای بازدیدکنندگان و علاقه مندان است.



موزه بهزاد

ابتدا از آبرنگ و گواش و از اوایل دهه پنجاه بیشتر از اکریلیک برای خلق آثارش استفاده کرد. آثاری که با دیدنشان این جمله در ذهن متصور می شود: "قتبارک الله الاحسن الخالقین" ساختمان موزه استاد محمود فرشچیان در مجموعه ۱۱۰ هکتاری سعیدآباد، یک بنای قاجاری است، با وسعتی در حدود ۶۰۰ متر مربع که برای مدتی محل اسکان رضا شاه به همراه همسر چهارمش ملکه عصمت بوده است. این موزه در حال حاضر بیش از ۵۰ اثر از استاد را در خود جای داده که نوازشگر چشم هر بیننده ایست. این موزه در سال ۱۳۸۰ افتتاح شده است.

### موزه استاد حسین بهزاد

موزه استاد حسین بهزاد ساختمان استاد حسین بهزاد از جمله بناهای متعلق به دوران قاجار است که در زمان پهلوی اول محل سکونت رضا خان بوده و به نام کاخ کرباسی معروف بوده است و در زمان پهلوی دوم نیز محل سکونت رضا پهلوی فرزند پهلوی دوم بوده است. پس از تغییراتی که در فضای داخلی این کاخ به وجود آمد، در سال ۱۳۷۳ به مناسبت صدمین تولد استاد، به نام موزه بهزاد گشایش یافت. آثار نقاشی استاد بهزاد در چهار سالن به نمایش گذاشته شده است. سالن شماره یک: این سالن به نمایش آثار قدیم استاد اختصاص دارد که در آن نقاشی هایی به سبک مکتب هرات، اصفهان و تبریز قرار دارد. معروف ترین آنها چوگان بازی و مناظره شیرین و فرهاد است. سالن شماره دو: در این سالن آثار استاد که ملهم از ادبیات فارسی است نگهداری می شود. در این آثار استاد با الهام از یک یا دو بیت شعر از اشعار شاعرانی چون عطار، خیام، حافظ و فردوسی به خلق آثاری زیبا پرداخته است. سالن شماره سه: به نمایش آثاری از آداب و رسوم مردم اختصاص دارد. مانند: تابلوهای رمال، عقدکنان، سقای شل و ... سالن شماره چهار: این سالن به نقاشی های استاد از چهره مشاهیر و بزرگان اختصاص دارد. مانند: حافظ، سعدی، خیام، عطار، نورعلیشاه و

مجموعه فرهنگی - تاریخی سعیدآباد واقع شده و بنای آن متعلق به دوره قاجار است. این موزه شامل ۴ اتاق با نمای آجری قرمز رنگ و گچ بریهای زیبا است، که کالسکه خانه و استراحتگاه سورچی ها بوده است. برادران امیدوار، به نام های عیسی در سال ۱۳۰۸ و عبدالله در سال ۱۳۱۱ ش در تهران به دنیا آمدند. عیسی امیدوار

زکریای رازی. نشان ها، دیپلم های افتخار استاد و پوستر های مربوط به شرکت ایشان در نمایشگاه های مختلف جهانی در راهروی ورودی موزه به نمایش گذاشته شده است.

### موزه برادران امیدوار

موزه برادران امیدوار، در بخش شمال غربی

اشیای کاربردی سنتی ایران از سال ۴۲ تا سال ۷۲ مانند البسه، (روسری - کفش و کیف ...) با استفاده از نقش ها و طرح های تاریخی در دوره معاصر از پهلوی تا بعد از انقلاب اسلامی است.



استاد مهدی خاویان مدرس و کارشناس عالی دانشگاه الزهرا با ۲۰ سال سابقه کار در زمینه چاپ باتیک و دیگر هنرهای پارچه است وی شاگرد استاد حسین گنجینه از پیش کسوتان هنر کلاغه ای و چاپ باتیک ایران بوده و تاکنون کارشناسان متعددی را در دانشگاه های هنری ایران در این زمینه تربیت کرده است.

### چاپ باتیک و هنرمندان دوره معاصر ایران

نمایشگاهی با عنوان "چاپ باتیک و هنرمندان دوره معاصر ایران" از بیست و سوم اسفندماه در موزه صنایع دستی معاصر واقع در مجموعه سعیدآباد گشایش یافت. رشته باتیک و چاپ روی پارچه های ابریشمی در بخشی از تاریخ هنر معاصر ایران بر بسیاری از دست بافته های کاربردی ایرانی به کار می رفته است و تا بعد از انقلاب اسلامی با حمایت های به عمل آمده از آن، زمینه رشد و توسعه آن مجدداً فراهم شده است.

مریم فدایی مسئول موزه صنایع دستی با اعلام این خبر گفت: موزه صنایع دستی منطبق با هویت اشیای موجود، انگیزه احیای مجدد این رشته هنری صنایع دستی را ملاک برنامه نمایشگاهی خود قرار داده است.

فدایی خاطر نشان کرد: بخش مهم این فعالیت دعوت از استاد هنرمند چاپ باتیک، تحقیق و بررسی بر نوع نقوش و طرح های ۵۰ سال پیش تا کنون، نمونه سازی از



که به کوهنوری علاقه شدیدی داشت، عضو باشگاه نیروراستی شد و طی صعود به قله مرتفع نقاط مختلف ایران به مشاهده و شناخت ابزارآلات انسانهای غارنشین پرداخت. کوهنوردی و راهپیمایی ها، سرآغاز اندیشه سفر و جهانگردی این دو برادر بود. دیدار با "نیوبل" دوچرخه سوار فرانسوی که قصد سفر از پاریس تا سایگون پایتخت ویتنام را داشت، علاقه به جهانگردی آنها را دوچندان ساخت. همچنین شرکت در مسابقات دوچرخه سواری بین شهرها و کشورها، از دیگر سرگرمی دو برادر بود. برادران امیدوار پس از سه سال مطالعه در سال ۱۳۳۳ خورشیدی با شور فراوان سفر خود را به منظور دیدن نادیده های جهان، از زادگاه خود با مبلغی در حدود ۹۰ دلار آغاز کردند. آنها با برگزاری نمایشگاههایی از دستاوردهای سفر به نقاط مختلف دنیا، نوشتن مقالات برای نشریات معتبر جهان و برگزاری سخنرانی در بزرگترین دانشگاه های دنیا، بقیه هزینه سفرهای خود را تأمین کردند. عیسی و عبدالله در هفت سال اول سفر خود، چهار قاره را با دو موتورسیکلت یک سیلندر به قدرت ۵۰۰ CC پیمودند و سه سال آخر را با اتومبیلی که کمپانی سیتروئن فرانسه به آنها اهدا کرده بود، مسافرت کردند. حاصل سفر ۱۰ ساله آنها به نود و نه کشور از پنج قاره جهان، هزاران عکس، فیلم، صنایع دستی نقاط مختلف جهان و تعداد زیادی مقالات و تحقیقات علمی بود. اولین فیلم تهیه شده توسط برادران امیدوار، مربوط به ابوریحی ها - بومیان استرالیا - است که زندگی آنها بدون هیچ تغییری به همان شیوه ۲۵۰۰ سال قبل است.

### موزه و سرای چهره های ماندگار

موزه و سرای چهره های ماندگار عمارت چهره های ماندگار از جمله بناهای دوره قاجاری در مجموعه سعدآباد است که رضاشاه بعد از استقرار در تپه علیخان و پس از ساختن کاخ سبز آن را منضم به مجموعه سلطنتی کرد. این عمارت و ساختمان جنوبی آن که اکنون موزه فرشچیان را در خود جای داده، مجموعه دو عمارت اندرونی و بیرونی یک باغ بوده اند. عمارت بیرونی مشتمل بر یک ساختمان بیلابلی است و از سه سو به ایوانهای سر پوشیده منتهی می شود و در قسمت جنوبی قرار دارد و عمارت اندرونی (موزه چهره های ماندگار) در قسمت شمالی قرار گرفته و از دو سوی شمال و غرب به ایوان های ستون دار منتهی می گردد. از جهت ظرافت های معماری عمارت بیرونی دارای نفاست بیشتری است و عمارت اندرونی ساده تر به نظر می آید. این دو عمارت پس از تملک توسط رضا شاه به عنوان کاخ اختصاصی ملکه عصمت دولت شاهی (همسر چهارم رضا خان و مادر عبدالرضا پهلوی) اختصاص یافت. عمارت بیرونی محل سکونت ملکه بوده و در عمارت اندرونی خدومه ایشان مستقر

بودند. بعدها تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی کاخ ها به نظامیان نزدیک محمدرضا پهلوی که در سعد آباد ساکن بودند اختصاص یافت. معماری هر دو بنا از نوع دوران تجدد است. در این دوران بناهای اعیان و رجال با آرایه های معماری فرنگی تزئین می شدند.

### موزه نگارستان

این عمارت از جمله بناهای مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد به شمار می رود که متعلق به دوران پهلوی دوم است. این ساختمان که در ابتدا جهت سکونت "فاطمه پهلوی" بنا گردید و بعداً به عنوان محل استقرار "فریده دیبا" مادر فرح پهلوی در نظر گرفته شد، در شمالی ترین نقطه سعدآباد و جنوب میدان دربند، با ورودی مجزا از خیابان دربند واقع شده است ساختمان این کاخ دارای معماری منحصر به فرد و زیبایی است که تلفیقی از معماری سنتی و مدرن است و ورودی اصلی آن رو به شمال دارد. محوطه ورودی از ایوان ستوندارگی تشکیل شده است که کف آن با سنگ مرمر سفید پوشش یافته و بدنه ورودی به ساختمان تماماً از شیشه است. سقف ایوان ورودی در هماهنگی چشم نوازی با سایر بخش های داخلی ساختمان به صورت جناقی قاب بندی شده و با سنگ کاری ملون و زیبایی تزئین شده است.

### نمایشگاه آثار مخرب جنگ جهانی دوم در ایران به روایت اسناد

نمایشگاه آثار مخرب جنگ جهانی دوم در ایران به روایت اسناد جنگ جهانی دوم در دهم شهریورماه ۱۳۱۸ (اول سپتامبر ۱۹۳۹) با حمله آلمان به لهستان آغاز شد. هیتلر ابتدا در تاریخ اول شهریور ماه ۱۳۱۸ (۲۳ اوت ۱۹۳۹) بین آلمان و شوروی پیمانته منعقد کرد که طی آن شوروی عضو بی طرف و فرانسه و انگلستان با تضمین سکوت نظر موافق خود را اعلام داشتند. هیتلر دانمارک، نروژ، بلژیک، لوکزامبورگ، هلند و فرانسه را اشغال نمود و در سال ۱۹۴۰ لندن را بمباران کرد و تا مسکو پیش رفت و همدستی شوروی با فرانسه و انگلیس در جنگ علیه آلمان تأثیرات بسزایی در مسائل همه جانبه ایران گذاشت.

پیامد اصلی جنگ برای کشور ایران: پایمال شدن تمامیت ارضی و حاکمیت سیاسی ایران درگیر شدن کشور در قحطی و گرانی و فقر حضور گروه ها و احزاب تازه تأسیس تحت تأثیر فکر و خط مشی سیاسی بیگانگان در کشور ایران همیشه در طول تاریخ مورد تهاجم قرار می گرفت اما تهاجم جنگ جهانی دوم بسیار سریع اتفاق افتاد که خود دستاورد دو دهه دیکتاتوری بود. مفتوح بودن پرونده خسارات ایران در دیوان لاهه دلیلی بر تجاوز مظلومانه این کشور از سوی بیگانگان

است. هدف از برپایی این نمایشگاه و گردآوری اسناد و مدارک جنگ جهانی دوم نمایش موقعیت تاریخی، اجتماعی، حقوقی، اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی ایران در دهه بیست شمسی و بازسازی فضای آن دوران در پناهگاه جنگی به جا مانده در مجموعه فرهنگی - تاریخی سعدآباد است.

### موزه سلاح های دربار

موزه سلاح های دربار در شمالی ترین نقطه مجموعه فرهنگی و تاریخی سعدآباد قرار دارد و ساختمان آن پیش از انقلاب اسلامی محل سکونت غلامرضا پهلوی برادر محمدرضا بوده است. این موزه دائمی در برگزیده بیش از ۷۰ قلم اسلحه گرم از نوع شکاری، جنگی، کمری و ملزومات آنهاست که تعلق به پهلوی دوم و درباریان داشته اند. تعدادی از سلاح های این مجموعه هدایای شخصیت های مهم سیاسی و نظامی دیگر کشورها به محمدرضا است. تنوع قابل توجه تفنگ های شکاری ساخت کارخانه های معروف اسلحه سازی اروپا و آمریکا از جمله رمینگتون، وینچستر، اسپیرینگ فیلد و برنو از ویژگی های این مجموعه می باشد. همچنین نمایش انواعی از اولین سلاح های ساخته شده توسط کارخانه های تسلیحات ارتش شاهنشاهی سابق، توجه هر بیننده ای را به خود جلب می کند. اسلحه منحصر به فرد این مجموعه، تفنگ سر پر تک لول با سیستم سنگ چخماقی است که متعلق به قرن ۱۷ میلادی و ساخت کشور هندوستان است، تعدادی باروت دان چرمی متعلق به دوره قاجاریه نیز زینت بخش این مجموعه است.

### نمایشگاه اتومبیل های سلطنتی

اتومبیل های سلطنتی مورد استفاده خاندان پهلوی که پس از فروپاشی رژیم طاغوت تاکنون بلا استفاده بوده و در واقع به دست فراموشی سپرده شده بودند، اکنون پس از ۳۱ سال، بعد از آنکه مورد بازسازی قرار گرفتند در قالب اولین نمایشگاه اتومبیل های سلطنتی در معرض بازدید قرار می گیرند. این نمایشگاه شامل اتومبیل هایی همچون بنز ۶۰۰، بنز ۳۰۰sl، رولزرویس - کادیلاک و ... است که هر کدام دارای ویژگی هایی خاص و کاربردهای متفاوتی هستند، به عنوان مثال بنز زرهی ۶۰۰ با شش و نیم تن وزن و داشتن سامانه هیدرولیک تنظیم ارتفاع خودکار در زمان خود منحصر به فرد بوده و جزء تولیدات نادر شرکت مرسدس بنز است. این اتومبیل ها که در طول سال های متمادی پس از پیروزی انقلاب بلااستفاده بودند و عملاً بدلیل نقص فنی در سامانه هیدرولیک و تنظیم ارتفاع پمپ های فشار غیر قابل روشن کردن و حرکت شده بودند توسط متخصصین مجرب با حیات مجدد قادر به کار و حرکت شدند تا بتوانند در معرض دید قرار گیرند.